4. 12. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ad: Justiční areál „Na Míčankách“

Jako každý člen právnické obce očekávám se zaujetím, jak bude fungovat nový justiční areál v Praze „Na Míčankách“ (viz Bulletin advokacie č. 9/2006). Na základě dostupných informací je nepochybné, že už nyní můžeme vidět v tom, jak projekt přistupuje k veřejnosti včetně advokátů, značné problémy. Dotazem u osob alespoň trochu zasvěcených jsem zjistil, že plán provozu areálu je ponejvíce dílem ministerstva spravedlnosti a nebyl prakticky konzultován s nejzásadnějším zástupcem veřejnosti a uživatelů soudu, s Českou advokátní komorou.

Navrhovaný systém už při prvním přečtení vykazuje značné technicko-organizační nejasnosti, jejichž dopad je dílem ekonomický, ale dílem zasahuje i do samotného výkonu spravedlnosti. Kvůli oddělení a naprosté izolaci kanceláří soudů a státních zastupitelství je zřízeno informační centrum v samostatné budově, v němž se budou nacházet hovorny pro styk s příslušnými státními zástupci, soudci a kancelářemi. Tam bude i studovna spisů, což je nepochybně skvělá věc, po jejímž zřízení odborná veřejnost volala. Bohužel však autor tohoto konceptu zcela opomněl, jaký je praktický způsob jednání advokátů se soudy a státními zastupitelstvími. Domnívám se, že běžné nahlížení do spisů je v rámci ekonomie možné realizovat jen v příslušné kanceláři. Častokrát advokát nahlíží do spisu dvě minuty, jen aby si ověřil existenci listiny. Dnes to bude znamenat vyžádat si spis a minimálně půlhodinové martýrium, než takový spis z příslušné kanceláře dojde do studovny a zpět. V situaci, kdy se zcela běžně nelze telefonicky spojit s příslušnou kanceláří a její reálná pracovní doba pro strany je od 8 – 11 a od 13 – 15.30 hodin, dochází k omezení práva na nahlížení do spisů a zejména plýtvání časem příslušných úředníků soudu na přenášení spisů po celém areálu.

Stejně tak není přesvědčivě vyřešena otázka vyznačování doložek právní moci. Nevím, jak bude fyzicky zajištěna tato agenda u recepce, když spis s příslušnou informací bude vzdálen 200 metrů a elektronický spis je stále iluzí. Nevidím též nic dobrého na tom, že jsou soudci a státní zástupci úplně separováni od veřejnosti a zejména advokátů. Způsob, kterým je prezentován přístup veřejnosti k soudu působí tak, že advokát nebude mít možnost vstoupit a osobně jednat se soudcem, státním zástupcem nebo úředníkem příslušné justiční složky mimo hovorny. Smyslem hovoren je to, co je smyslem jednacích místností v advokátní kanceláři. Potkat se na místě tomu určeném, kde není žádný rušivý vliv a navíc nemůže dojít k zásahům do ostatních kauz. Jsem však skálopevně přesvědčen, že soudci a státní zástupci a stejně tak i policie budou mít přístup do jednotlivých kanceláří bez omezení a budou operativně konzultovat a v osobním styku řešit otázky procesní. Je nedůstojné, že z tohoto způsobu jednání budou vyloučeni advokáti. Budou-li mít advokáti např. s průkazkou návštěvníka přístup po předchozí konzultaci k soudci, státnímu zástupci či do kanceláře, je vše v pořádku. Nesmíme nikdy zapomínat, že policie i státní zastupitelství je ve vztahu k soudu naprosto stejnou stranou sporu jako advokát. Pokud už znemožníme veřejnosti přístup a volný pohyb po budově, což je možná oprávněný požadavek, svým způsobem tak regulujeme i veřejnou kontrolu. Nemyslím si, že byl měl každý kverulant právo otravovat v soudní kanceláři. Rozhodně však musí mít každý právo na osobní přístup do těchto prostor přiměřeně k úřednímu obsahu činností v nich konaných. Bude-li mít veřejnost a advokáti pocit, že dochází k jejich vyloučení z procesu spravedlnosti, rozhodně to nepřispěje k zlepšení pověsti justice.

Zásadní praktická otázka se též týká řešení vazebních věcí mimo běžnou pracovní dobu a parkování či dopravní obslužnost pro advokáty. Advokáti jsou nepochybně součástí výkonu justice, justiční složkou, jejíž osobní přítomnost je u soudu nezbytná. Navíc jejich jednotková spotřeba je v konkrétním čase velmi vysoká, vždyť jednání u jednoho soudce se denně může účastnit mnoho advokátů. I oni by měli mít zajištěný stejný komfort např. v parkování, neboť soud je jejich pracoviště, stejně jako soudců a státních zástupců. Omezení přístupu a parkování advokátů mimo úřední hodiny a v sobotu a v neděli, je pak holý nerozum. Pokud vazební lhůty běží, je třeba obhájci umožnit co nejrychlejší přístup k soudu. Nikdo z nás by se jistě nechtěl dočkat situace, kdy uspěje ústavní stížnost proti vazbě v situaci, kdy advokát stojí marně před soudem jak Hanibal před branami.

Malou poznámku na závěr. Předpokládám, že úředníci ministerstva spravedlnosti nejsou duchem mdlí, a tak je jistě mohlo napadnout, že advokáti jsou ti, co výkonu spravedlnosti věnují nejvíce (ze strany jejich spotřebitelů) a nebudou se zpravidla bát říct své oprávněné postřehy a připomínky, korigováni znalostí práva, tedy nepožadujíce nesmysly.

Věřím, že justiční areál bude skvěle fungovat a žádná z mých obav se nenaplní. Přivítal bych však reakci zástupců

justičních složek na tyto konkrétní poznámky o fungování nové soudní budovy. Zkušenosti v ní nabyté mohou sloužit jako podklad pro realizaci dalších projektů výstavby nových justičních budov.

JUDr. Václav Vlk, předseda výboru pro vnější vztahy ČAK

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Účinky rozhodnutí o úpadku v praxi
- Nezpůsobilý poddodavatel ve veřejné zakázce: kdy může zadavatel zůstat nečinný?
- Kdy se z nesplaceného úvěru stane trestný čin? Úvěrový podvod v praxi
- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Pracovněprávní dokumenty a elektronický podpis – když certifikát vyprší dříve než archivační lhůta
- 10 otázek pro … Janu Andresovou
- Souhrn významných událostí ze světa práva
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Nové nařízení EU o obalech a obalových odpadech: kdo všechno může být výrobcem?
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Okamžité zrušení pracovního poměru vs. výpověď podle ust. § 52 písm. g) zákoníku práce